

METODOLOŠKO POJASNILO

TEORETIČNI DAVEK NA DODANO VREDNOST IN PODATKI O DAVČNI VRZELI

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljane podatkov:

- Teoretični davek na dodano vrednost in podatki o davčni vrzeli, Slovenija, letno (Podatkovna baza SiStat)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

1. NAMEN

Namen objave je prikaz ocene teoretičnega davka na dodano vrednost (DDV) in primerjava z dejansko vplačanim davkom. Podatki prikazujejo neodbitni DDV oz. končna plačila DDV po posameznih kategorijah končnih plačnikov ter davčno vrzel.

2. PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- [Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 13/549/ES z dne 21. 5. 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji \(CELEX: 32013R0549\)](#)
- [Odločba Komisije z dne 24. 7. 1998 o ravnanju z goljufijami DDV pri nacionalnih računih \(razlike med teoretičnimi DDV in dejanskimi DDV prejemki\) \(CELEX: 31998D0527\)](#)

Podatki so mednarodno primerljivi in prispevajo k ustvarjanju evropske statistike.

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je neodbitni DDV oz. končna plačila DDV.

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

V obračun so zajete vse dejavnosti v skladu s konceptom proizvodnje po Sistemu nacionalnih računov (SNR) in Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov (ESR).

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Vir podatkov so podrobni podatki iz nacionalnih računov SURS, ki se izračunavajo in objavljajo v okviru področja Bruto domači proizvod in drugi agregati nacionalnih računov ter zaposlenost in področja Input-output tabele, tabele ponudbe in porabe. Opisi podatkov so navedeni v metodoloških pojasnilih za ti dve področji.

6. DEFINICIJE

Teoretični DDV je izračunana vrednost DDV, ki bi bila prejeta v obračunskem obdobju, če bi vsi ekonomski subjekti obračunavali in plačevali DDV skladno z veljavno zakonodajo. **Dejanska vrednost prejetega oz. vplačanega DDV** se od teoretičnega DDV razlikuje zaradi nenamernih ali namernih napak pri vplačilih (DDV utaje) ter neizterljivega davka, kar skupaj tvori t. i. davčno vrzel. V nacionalnih računih se

spremlja dejansko prejeti DDV, ki se nanaša na obračunsko obdobje, tj. obračunski DDV. Teoretični DDV pa se izračunava za analiziranje zajetja izračunanih agregatov nacionalnih računov.

Teoretični DDV se izračuna na podlagi podatkov nacionalnih računov. Izračuna se tako, da se določijo vse obdavčljive nabave oz. porabe in končni plačniki davka v gospodarstvu, nato pa se izvede izračun z upoštevanjem za te transakcije veljavnih davčnih stopenj. Končni plačniki davka so tisti, ki nosijo davčno breme. Zanje je davek neodbiten in ga ne morejo prevaliti na drug ekonomski subjekt.

Končni plačniki DDV oz. sektorji in kategorije, kjer je razporejen teoretični neodbitni DDV, so:

- končna potrošnja gospodinjstev kot najpomembnejša kategorija;
- sektor S.13 Država: vključen je neodbitni DDV v vmesni potrošnji, transferjih v naravi tržnih proizvodov gospodinjstvom ter v investicijah. Pri izračunu se upošteva, da lahko enote države opravljajo tudi obdavčene stranske dejavnosti, zanje pa je DDV odbiten;
- sektor S.15 Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (NPISG): vključen je neodbitni DDV v vmesni potrošnji in v investicijah. Kot pri potrošnji države se tudi tu upošteva del opravljenih dejavnosti, ki je obdavčen, in je zato DDV odbiten;
- druge izvzete dejavnosti in proizvodi:
 - o vmesna potrošnja in investicije v drugih dejavnostih, katerih proizvodi niso obdavčeni, zato te dejavnosti nimajo pravice do odbitka vstopnega DDV. Vključene so izvzete dejavnosti kot glavne ali stranske dejavnosti podjetij. Med temi dejavnostmi so finančne in zavarovalniške dejavnosti, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, združenja, dejavnosti kulture in športa, igralništvo, stanovanjske storitve lastnikov stanovanj idr.;
 - o samogradnja stanovanj gospodinjstev;
 - o majhna podjetja, ki niso v sistemu DDV: upoštevana sta DDV v njihovi vmesni potrošnji in investicijah. Ker ta podjetja ne obračunavajo DDV na svoje proizvode, se to upošteva pri izračunu DDV v končni potrošnji gospodinjstev, pri čemer se proizvodi in storitve majhnih podjetij izločijo kot proizvodi, izvzeti iz DDV.
 - o izdatki v poslovnem sektorju za proizvode, za katere se ne more odbiti DDV: izdatki za hotelske storitve, restavracije, reprezentanco ipd.
- posebej so obravnavani izdatki za nabavo službenih avtomobilov, zanje porabljeno gorivo ter izdatki za njihovo vzdrževanje v poslovnem sektorju, za katere se ne more odbiti DDV.

7. POJASNILA

/

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Letno:

- Podatkovna baza SiStat: Ekonomsko področje – Nacionalni računi – [Bruto domači proizvod, letni podatki \(ESR 2010\)](#). Podatke objavljamo v absolutnih vrednostih in deležih, v tekočih cenah.

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Politika revizij nacionalnih računov je določena z ESR 2010, zato tem podatkom ne določamo statusa »začasni/končni«.

Podatki za leto t se prvič objavijo v obdobju t + 32 mesecev ter se revidirajo v enoletnih obdobjih, če prihaja do revizij podatkov iz nacionalnih računov.

9.2 PRELOMI V ČASOVNI VRSTI

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <https://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- European System of Accounts ESA2010
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>
- Metodološko pojasnilo Bruto domači proizvod in drugi agregati nacionalnih računov ter zaposlenost
<https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/8235/03-019-MP.pdf>
- Metodološko pojasnilo Input-output tabele, tabele ponudbe in porabe
<https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/8290/03-076-MP.pdf>